

अभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : ८२ / २०७७ जेठ ९ गते शुक्रबार

/ 22 May., 2020

मूल्य रु. १०/-

सामाजिक सञ्जाल पत्रकारिता होइन

काठमाडौं। सामाजिक सञ्जाल पत्रकारिता होइन। सामाजिक सञ्जालले पत्रकारिताको धर्म र मर्मको पालना गरेको देखिएको छैन। पत्रकारिता पेशाप्रति सामाजिक सञ्जालले पत्रकारिताको उत्तरदायित्व निभाउन सक्दैन। त्यसि हुँदूहुँदै पनि पत्रकारिता गर्दैछ भनेर सरकारी निकायमा दर्ता भएका र दर्ते नगरी अनलाइनहरू समेत सञ्जालनमा आएका छन्। त्यस्ता अनलाइनहरूले समेत पत्रकारिताको धर्मलाई निभाउन सकिएका छन्। अनलाइनमा समाचार पहिला कसले राख्ने भने होडले गर्दा गलत समाचारहरू समेत पोष्ट हुने गरेका कर्त्ता उदाहरणहरू समेत भेटिएका छन्। अहिले मुलुक कोरोना भाइरसको कारण आक्रान्त बनेको छ भने सर्वसाधारण जनता आतकित भएका बेला पत्रकारिता गर्ने व्यक्तिहरू आफैं संयमित भएर समाचार

»» बाँकी ८ पेजमा

तागीलाई www.abhiyanonline.com.np ला पनि पढ्न सकिन्छ।

कामकुरो एकातिर कुम्लो बोकी सरकार ठिमीति

काठमाडौं। सरकारले गत शुक्रबार राष्ट्रपति मार्फत घोषणा गरेको आर्थिक वर्ष २०७७/७८को सरकारको नीति तथा कार्यक्रम नेपालको इतिहासमै लागो भएपनि त्यस्तो कार्यक्रम कार्यन्वयन हुनेमा आशका उत्पन्न भएको छ। मुलुक कोरोना भाइरसबाट आक्रान्त भएको बेला जनतालाई प्रत्यक्ष रूपमा राहात पुऱ्याउने सरकारको योजना नभएको र वितकै आयोजना र योजनाहरू राखिएकाले गर्दा सरकारको नीति तथा कार्यक्रमले जनतालाई उत्पाहित बनाउन सकेको देखिएन।

कोरोना भाइरसका कारण मुलुकमा आर्थिक गतिविधि ठप्प रहेको छ। स्वदेशमा मजदुरी गरी रहेका मजदुरहरू काम विहिन अवस्थामा रहेका छन्। भने विदेशमा गएका श्रमिकहरू स्वदेशमा फर्किए पछि

»» बाँकी ८ पेजमा

नेपाल-भारतबीच 'युद्ध' सुरु भो

काठमाडौं। भारतले नेपालको कालापानीक्षेत्र आफ्नो नक्सामा हालेर हड्डैपछि नेपालले अस्वीकार गरिदियो। त्यसपछि नेपाली भूमिबाट मानसरोवर जाने राजमार्ग उद्धाटन गरेपछि नेपालले ज्यादात भनिदियो। भारतीय सेनाध्यक्षले चीनको उक्साहटमा लागेको आरोप लगाएपछि चीनले सफ्ट प्रतिक्रिया दिएर यो मामिला नेपाल-भारतबीच वार्ताबाट समाधानको अपेक्षा गयो। र, नेपालले नेपालको राजनीतिक नक्सा प्रकाशित गरेर लिम्पियाधुरा, लिपुलेक, कालापानी लगायतका क्षेत्र र अन्य भूभागमा भारतद्वारा अतिक्रमित भूमिसमेत समेटेर नेपालको राजनीतिक नक्सा सार्वजनिक गरिदियो।

»» बाँकी ८ पेजमा

पैसा तिरेर कोरोना परीक्षण गर भन्नु गैरजिम्मेवारपन

काठमाडौं। कोरोना भाइरसका कारण अहिलेसम्म सिंचुपाल्योको एक सुक्तेरी महिला र बाकेका एक पुरुषको निधन भइसकेको छ। सरकारले त्यसलाई पुष्टी समेत गरिसकेको अवस्थामा सरकारले एक निर्देशिका जारी गर्दै निजि तथा सामुदायिक अस्पताले समेत अब चापिड डाइनोर्स्टीक टेस्ट (आरडीटी) विधिगाट कोरोना भाइरसको परिक्षण गर्ने पाउने अनुमति दिएको छ। त्यस सम्बन्धी सरकारले जेठ ४ गते नै निर्देशिका जारी गरेको छ। उपत्यकाको लागि टेस्ट गर्न चाहाने अस्पतालले स्वास्थ्य सेवा विभाग र उपत्यका वाहिरका अस्पतालहरूले प्रदेश सरकारको माताहटमा रहेका स्वास्थ्य निर्देशिका वाट अनुमति लिनु पर्ने व्यावस्था गरेको छ। सरकारले जारी गरेको निर्देशिका

वमोजिम परिक्षण गर्न चाहाने अस्पतालहरूले (आरडीटी) खरीद गर्दाको मुल्यमा २० प्रतिशत बढाएर परिक्षण गर्न आएको व्याक्तिका परिक्षण गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाएको छ।

यसरी सरकार आफ्नो दायीत्ववाट पनिहन मिल्दै कि मिल्दैन भन्ने प्रश्न समेत उठेको छ। लकडाउनको कारण सर्वसाधारण जनता आफ्नो घरमै वस्न वाद्य भएका छन् भने वैनिक रोजीरोटी गरी जिवन विताउने जनताले अहिले कठिन अवस्थामा वैन्चु पर्ने अवस्थामा पैसा तिरेर कोरोना परिक्षण गराउ भन्नु सरकारको नालाएकीपन र आफ्ना नागरिकप्रतिको गैरजिम्मेवारी पन हो। विशका सैवे कोरोना पिडित जनतालाई सम्बन्धित देशका सरकारहरूले पूर्वराजाको पनि सहयोग लिएर राष्ट्रको

»» बाँकी ८ पेजमा

पूर्वराजाको सुभाव र सहयोग

काठमाडौं। पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाहले भन्नुभएको छ- आफ्नो मातृभूमिको सम्पूर्ण भूभाग सहितको नक्शा विश्वसामु प्रस्तुत गर्नु सहानीय कार्य हो। नक्शामा समावेश भूभागमा आफ्नो आधिपत्य स्थापित गर्न सीमाका समस्याहरू द्विपक्षीय या त्रिपक्षीय वार्ताबाट नै हल गर्नु सरकारको दायित्व हो। यसमा कर्त्ताबाबाद आए अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा जानुवर्द्धेण निकटमा भित्रको अत्यन्त गम्भीर विषय हो। यसको समाधानका लागि सरकारका तर्फबाट स्प्यान(दुर्म्यान कुट्टनीतिक) पहल अनिवार्य छ। वरक्त्य वा डिजिटल वार केवल जानकारीका लागि मात्र प्रयोग हुने हुनाले यथाशीघ्र नेपाल(भारत/चीन) त्रिपक्षीय वार्ता गरी समाधान गर्नु उपयुक्त हुन्छ।

पूर्वराजाको पनि सहयोग लिएर राष्ट्रको

»» बाँकी ८ पेजमा

अखितयार नेतृत्व नै लकडाउनमा

काठमाडौं। मुलुक यतिबेला कोरोना भाइरसको कारण लकडाउनमा रहेको छ। लकडाउन भइरहेपनि भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्न सम्बन्धित निकाय अखितयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले लकडाउनको समयमा आजसम्म मानौवटा मुद्दा दार गरेको छ। तीनवटा धुस काण्ड र दुईवटा नक्कली प्रमाणपत्र सहितका मुद्दा दायर गरेको अखितयारले नीतिगत भ्रष्टाचार भन्दा सानो माछा माथि मात्र केन्द्रित भएको छ। त्रिपुरुष विमानस्थल भन्सार कार्यालयका एक कर्मचारीमाथि गैरकानुनी रूपमा सम्पति आर्जन गरेको बाहेक लकडाउनका अवधिमा दर्ता गरेका सबै मुद्दा खुद्रे प्रकृतिका रहेका छन्।

संक्रमणको जोखिमपूर्ण अवस्थामा कर्मचारीलाई कार्यालयमा बोलाएर अनुसन्धानको काम गरिरहेपनि अखितयारले दुला र नीतिगत भ्रष्टाचारका मुद्दा भन्दा सान र खुद्रे प्रकृतिका मुद्दाको संब्या खालका मुद्दामै अखितयारको

अखितयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा तुला प्रकृतिका उजुरीहरू परेका छन्। तर अहिलेको अखितयारको नेतृत्वले तुला खालका मुद्दामा हात हाल्न सक्ने अवस्था देखिएन। ललिता निवास तर त्यस्तो हुन सकेको देखिएको छैन।

prabhu Welcome
Savings

सुनिश्चित भविष्यको सपना WELCOME बचत योजना

विशेष सुविधा र छुटहरू सहित WELCOME SAVING ACCOUNT

मार्फत हाली तपाईंलाई प्रभु परिवारमा स्वागत गर्दछौं।

न्यूनतम ब्याजटर

8%*

- शुरू जौउदाताना साता रोलन बाईने
- Debit Card जा विशेष सुट
- Mobile Banking जा ५०% सुट
- इन्टरेट बैंकिङ, क्रेडिट कार्ड लगाउन थप विविध सुविधाहरू

prabhu BANK

Toll Free No
16600107777
Post Box no.: 19441
Phone: +977 1 4788500
Fax: +977 1 4780588
E-mail: info@prabhubank.com
Swift Code: PRVUNPKA

Minorities get a toothless commission

Waqar Gillani

The federal government has reconstituted its National Commission for Minorities.

According to a notification issued by the Ministry of Religious Affairs and Interfaith Harmony on May 11, the body will be headed by Chela Ram Kewlani. It will formulate "national policy to promote peace and interfaith harmony".

However, several minority groups and human rights bodies have expressed reservations regarding the composition and powers of the commission.

Critics say the 16-member commission has been notified without legislation and lacks independence.

When it comes to minorities, Pakistan has a checkered record. Over the years, minorities have suffered persecution in various forms, including terrorist attacks, target killings, destruction of worship places and repressive laws. Successive governments have tried to change that, at least on paper.

According to rights activists, the latest development is a cosmetic move.

In September 2013, a gruesome attack against a church in Peshawar prompted the then chief justice of Pakistan to take suo moto notice of the matter. During the proceedings, the CJP asked what steps the state had taken to protect minorities.

Following consecutive hearings, the court delivered a detailed judgment urging the state/government to take serious measures to protect religious minorities' rights and form a body through parliamentary legislation to safeguard their rights.

However, the judgment, considered as a milestone in the history of minority rights, was not fully implemented. The apex court later formed an implementation bench to oversee the actions taken by the government.

In 2019, the SC also formed a one-member commission to ensure the implementation of the SC judgment. Retired civil servant Dr Shoaib Suddle heads the implementation commission.

In its latest report submitted two weeks ago, Suddle stated that the commission was facing non-cooperation from the Ministry of Religious Affairs and Interfaith Harmony.

In its 2014 judgment, the SC had stated: "A National Council for Minorities' Rights be constituted. The function of the said Council should inter alia be to monitor the practical realization of the rights and safeguards provided to the minorities under the Constitution and law. The Council should also be mandated to frame policy recommendations for safeguarding and protecting minorities' rights by the Provincial and Federal Government(s)."

So, the government had set up a National Commission for Minorities in 2014 in compliance with the SC judgment.

However, the commission was not in line with the SC ruling. It was in this backdrop that the current government decided to reconstitute the body.

Now, Shoaib Suddle has moved the apex court against this reconstitution of the commission, saying it is in violation of the spirit of the apex court's 2014

judgment.

"This constitution of the commission is contradictory to the SC judgment. Such a commission must be a legislated statutory body on the lines of existing statutory bodies like National Human Rights Commission, National Commission on Status of Women and recently set up commission

interested in solving the issue. "In fact, its composition puts a big question mark on its performance. It is a mere eyewash."

Interestingly, rather than focusing on safeguarding the rights of minorities, the commissions' Terms of Reference state that "it will formulate proposals for

participation by the members of minority communities in all aspects of national life, ensure effective participation and association of minority communities with their religious and cultural festivals and celebrations. The commission will also look into the grievances and representations made by members of any minority

For example, matters pertaining to Hindu community and their worship places are controlled by the Evacuee Trust Property Board.

Similarly, the National Human Rights Commission (NHRC) takes up complaints of minority rights violations.

The parliament too has recently formed a joint special committee of National Assembly and Senate members to discuss the issue of forced conversions.

"I think there is a wide misunderstanding about this recently set-up Minorities Commission," says Qibla Ayaz, the Council of Islamic Ideology (CII) chairman, who is also an ex-officio member of the new commission.

"The commission is not for the welfare of minorities and has no veto over government decisions. It is merely a forum to promote interfaith harmony and healthy discussion."

He says there is a lot of international pressure on Pakistan to safeguard minority rights. "The annual reports on religious freedom also have negative references regarding Pakistan. This also leads to imposition of conditions by various international bodies like FATF (Financial Action task Force). The commission is an official effort to control such damage and fulfill international obligations and show the world that Pakistan is making progress in such matters," he says.

to safeguard the rights of children," he says.

Meanwhile, several human rights bodies and minority groups have strongly objected to the inclusion of six ex-officio members and two Muslim scholars in the commission.

One of the Muslim scholars is the government-appointed khateeb of the Badshahi Masjid. The other member is from a pro-government seminary.

The Human Rights Commission of Pakistan (HRCP) has expressed strong reservations concerning the formation of a national minorities' commission through a cabinet decision based on a summary moved by the Ministry of Religious Affairs and Interfaith Harmony. "We urge the government to set up the long demanded national council or commission for minorities up through effective legislation in the spirit of the 2014 judgment," Haris Khalique of the HRCP says.

The Women Action Forum has also rejected the commission, stating that "such unilateral decisions undermine the parliamentary process and weaken democratic consensus without serving the purpose of protecting minorities and amounts to contempt of court by violating a judgment based on the national and international principles." The forum warns that "such dangerous games of identity politics are what encourage extremism in Pakistan and have led to murderous results... It is a travesty that nearly half the members of this commission for minorities are from the majority Muslim community."

"The government of Pakistan has been running the religious minorities' affairs through ad-hocism and toothless bodies," Peter Jacob, who heads Centre for Social Justice, says.

"We think there is nothing new and the recent formation of the Minorities Commission is a rehash of old practices and merely an administrative action."

He says it is quite obvious that the government is not

amending laws/policies which are reported to be discriminatory towards religious minorities, recommend steps to ensure maximum and effective

community".

Most of the matters that the commission is going to address are already in purview of existing official bodies.

72
Years of Excellence

नेपाल इन्स्योरेन्स

Nepal Insurance Company Ltd.
1947 AD

Kamaladi, Kathmandu, GPO Box: 3623, Kathmandu, Nepal
Tel: 4221353, 4228690, 4245565/68, nepalinsurance.com.np

Toll Free: 16600161666

**नेपालको पहिलो
बीता कर्तपनी**

तपाईंको व्यवसायमा साथ दिने सारथी,
जोखिम हात्मा व्यवसाय तपाईंको।
निर्धारक रहनुहोस्, निरन्तर अघि बढ्नुहोस्...

**नेपाल इन्स्योरेन्सको हात
तपाईंको साथ**

स्वाधीन, सार्वभौमशक्ति नभएको लुते सरकार

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

नेपालमा १८ ठाउँमा राखेको सैनिक पोष्ट राजा महेन्द्रको फिर्ता लानैपर्ने बाधात्मक वातावरण सिर्जना गरेपछि भारतले २०२६ साल पुस ७७ गते (सन १९७० अगष्ट १) का दिन आफ्नो सैनिक पोष्टहरू फिर्ता लगेको हो । तर भारतले राजा महेन्द्रलाई केही समयका लागि कालापानीमा सैनिक राख्न आग्रह गरेअनुसार भारतलाई धेरै किन चिढाउने भनेर चुप लागेको देखिन्छ । यो सम्बन्धमा भारतले लिखित रूपमै अनुरोध गरेको हो । पराष्ट्रविद तथा नपाल परिचयका विज्ञ हिरण्यला श्रेष्ठ भन्नुहुँच-लोकतान्त्रिक सरकारले त्यो पत्र किन लुकायो ? अब पनि लुकाउने ? केही सीमाविदहरू कालापानी राजाको आदेशमा भारतलाई दिएको, राजाले बेचेकोजस्ता भ्रम फेलाइहेका छन् । कालापानी क्षेत्र चिनियाँ सैनिक आउनसक्ने सहज नाका हो । दिल्लीमा आक्रमण गर्नसक्ने भयका कारण भारतले कालापानीबाट सैनिक नहटाएको हो ।

नेपालमा राजनीतिक अस्थिरता बढ्दै गयो र कालापानीतिर कसैको ध्यान जान सकेन । विकट, उपेक्षित क्षेत्रका रूपमा रहेको कालापानी क्षेत्रलाई भारतले परिपक्व

सैनिक क्याम्पका रूपमा विकास गर्दै गयो । भारतीय लेखक अवतार सिंह भासिनले पनि नेपाल भारत सम्बन्धका दस्तावेज पुस्तकमा यही कुरा लेखेका छन् । विश्ववन्धु थापा र हषिकेश शाहले पनि यस्तै कुरा बताएका छन् । डा.भेषबहादुर थापाको जित्रो भने हो होइनजस्तो लरबाराएको देखिन्छ ।

२०२८ सालमा राजा महेन्द्र बिते, कुनै सरकारको त्यतातिर ध्यान जान सकेन । कालापानी क्षेत्रको समस्या आज संक्रमित भएको छ ।

राजा वीरेन्द्रले चीनबाट हतियार खरिद गरे, उनको बंश बिनास गरियो । चीन अध्ययन केन्द्रले प्रकाशित सन २००५ मा प्रकाशित गरेको पुस्तकका लेखक चीनका सहप्रावड्चुडले नेपालस नेशनल डिफेन्सिभ स्ट्राटेजी एण्ड नेपाल-चाइना रिलेसन पुस्तकमा लेखेका छन्- दरवार हत्याकाण्डमा भारतको हात छ । यस घटनालाई चीनले थप नबोली नोटिसमात्र राख्यो ।

बंगलादेशमा भएको १३औं सार्क शिखर सम्मेलनमा राजा ज्ञानेन्द्रले चीनलाई पर्यवेक्षकमा राख्न प्रस्ताव गरे, माओवादी र ७ राजनीतिक दललाई मिलाउने भारतले राजतन्त्र नै सिध्याइदियो । यो घटनालाई पनि चीनले नोटिसमा मात्र राख्यो ।

त्यही चीनले २०७२ साल जेठ १ गते (सन २०१५ मे १५) बेइजिङमा भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीसँग लिपुलेकबाट व्यापार बढाउने सम्झौता गर्न्यो, त्यो भूभागको हक्कवाला नेपाललाई सूचितसमेत गरेन । नेपालले कुट्टनीतिक नोटिस पठाएपछि चीनले नेपालको भूभाग कब्जा गर्ने कुनै उद्देश्य नरहेको प्रतिक्रिया दियो । त्यसपछि यस मानिलामा दु प्लस वान को नयाँ नीति आयो तर भारत र चीन दु छन्, यी दु वीच नेपाल वान बनिसकेको छैन । नेपालले आपत्ति जनाएपछि चीनले व्यापार मार्गलाई राजमार्ग बनाउन बाँकी ५ किलोमिटरको काम रोकेको छ ।

यसैवीच २०७६ कात्तिक १६ गते भारतले लिपुलेक-लिम्पियाधुरा, कालापानी क्षेत्र भारतको राजनीतिक नक्सा नेपालले अस्वीकार गरेमँ नेपालले जारी गरेको नक्सा भारतले

सार्वजनिक गर्न्यो । जसरी इण्डियन अक्युपाइड काश्मीरलाई भारत बनायो । यसपछि भारतले ८ मे २०२० अर्थात २०७७ वैशाख २६ गते नेपालको लिम्पियाधुरा-लिपुलेक हुँदै मानसरोवरसम्म जाने र तिब्बतबाट भारतसँग व्यापार बढाउन रक्षामन्त्री राजनाथ सिंहमार्फत ७५५४ किलोमिटर लामो राजमार्ग उद्घाटन गरायो ।

नेपालमा सङ्कदेखि ससदसम्म भारतको अतिक्रमणविरुद्ध आवाज उठन थालेपछि भारतले सेनाध्यक्ष एम नरभनेको मुख्यावाट मे १५, २०२० अर्थात २०७७ जेठ २ गते राजमार्ग भारतीय भूमिमा बनाएको हो, नेपालमा भिरहेको विरोध कसैको इसारामा भएको भनेर स्पष्ट रूपमा चीनतिर इगित गरायो ।

जबकि सन १८१६ को सुगौली सन्धिको धारा ५ मा स्पष्ट लेखिएको छ- कालीनदीपूर्वको भूभाग नेपालको हो । चीन र भारतवीच युद्ध हुने र नेपाली कालापानी क्षेत्र भारतको कब्जामा गए नेपालले तनाव बेहोनुपर्ने अचम्मको घटना पनि हो यो ।

यही सन्धिअनुसार बृटिश इण्डियाकालीन १८२७, १८५६ का नक्सामा कालापानी लिपुलेक नेपाली भूभाग देखाइएको छ । त्यसपछि भारतले एकपक्षीय रूपमा बनाएको नक्सामा टिक्कर नदीलाई महाकाली भनेर जालझेल गरिएको सीमाविदहरू बताउँछन् । २०१८ सालको जनाणना गर्न व्यक्तिहरू अफै ज्यौदै छन् र उनीहरू लिम्पियाधुरा, लिपुलेक, कालापानी क्षेत्र नेपालकै हो भनिरहेका छन् । तिरो तिरानदेखि अनेक प्रमाण देखाइरहेका छन् । २०१२ साल सम्मका पुस्तकहरूमा नेपालको चुच्चे नक्सा अकित छन् ।

२०७७ साल जेठ ५ गते केपी ओलीको सरकारले लिम्पियाधुरा, लिपुलेक, कालापानीको भूभाग समावेश गरेर नेपालको वास्तविक चुच्चे नक्सा पारित गरेको छ । ७ गते जारी पनि भइसक्यो । भारतले जारी गरेको राजनीतिक नक्सा नेपालले अस्वीकार गरेमँ नेपालले जारी गरेको नक्सा भारतले

अस्वीकार गरेको छ ।

भारतले चीनको उक्साहटमा नेपाल लागेको ब्यान दिएपछि चीनका परराष्ट्र प्रवक्ता भाओ लियाडले जेठ ६ गते बेइजिङबाट नरम वक्तव्य दिएका छन्- यो मामिला नेपाल र भारतवीचको समस्या हो । आपसी मैत्री संवादाट यो मुद्दा सुल्फाउने कुरामा चीन विश्वस्त छ भारतले लिपुलेक क्षेत्रमा बनाएको राजमार्गबाटे भारतीय सैनिक सेनापतिद्वारा चीनले नै नेपाललाई भड्काएको आरोप लगाइसकेपछि अब चीनका सामु प्रश्न उठेको छ- सन २०१५ मे १५ को भारत-चीनवीचको लिपुलेक व्यापार सम्झौतामा नेपाललाई साथ लिने कि नालिने? नेपालको आत्मसम्मान बढाउन चीनले सहयोग गर्ने कि नगर्ने?

नेपालको इतिहासमै चीनले नेपालमा हस्तक्षेप गरेर नेपाललाई धेबान्दीमा पार्ने, नेपाललाई अराजक बनाउने, केही दिएजस्तो गरेर दुई हातले लुट्ने कुनै काम गरेको छैन । यहीकारण हो, अरु देशले नेपालमा केही गर्न खोजे अतिक्रमण गरेको शंका बढ्द, तर नेपालमा जुनसुकै योजना लिएर आउँदा पनि त्यस्तो क्रियाकलाप देखाएको छैन । चीनप्रति नेपालीको मनमा सम्मानभाव बढनुको मुख्य कारण यो पनि हो ।

२०७७जेठ ६ गते नीति तथा कार्यक्रमको जवाफ दिँदै प्रधानमन्त्री केपी ओलीले संसदलाई जानकारी दिएका छन्-चीन र भारत आकार र सैन्य शक्तिले ठूला होलान् तर सार्वभौमिकता सानो ठूलो हुँदैन । नेपालको एक इन्वी जमिन पनि छाडिने छैन । म भारतलाई सोधेवाला छु-सत्यमेव जयते कि सिहमेव जयते । भारत कोरोनाभन्दा कडा रहेछ ।

सर्वदलीय बैठक बोलाएर समर्थन हासिल गरेको प्रधानमन्त्रीलाई सबैले कूटनीतिक माध्यमबाट वार्ता गर्नुपर्छ भनेछन् । भारतले खोजेको पनि वार्ता हो । २ करोड खर्च गरेर र २ वर्ष लगाएर तैयार पारेको इपीजी रिपोर्ट बुझन नचाहने भारतले सीमा समस्या सल्टाउने होइन, उन्तै नेपाली भूमि अतिक्रमण गरियो । त्यस्तो भारतले वार्ता

गर्न चाहला? इमानदार वार्ता गर्ला?

२३ जिल्लाका ६० हजार हेक्टर भूमि अतिक्रमण गरिसकेको भारतले कालापानी क्षेत्र चपाइदियो । पचाउन सकला?

निश्चित रूपमा केपी ओली आत्मबल भएका नेता हुन । उनीभित्रको निर्णय क्षमताका साथ राष्ट्रसंघको भिटो पावर रूप, चीन, अमेरिका, बेलायत र फ्रान्सलाई नेपालको सार्वभौमिकताको मुद्दा जानकारी गराउन सक्नुपर्छ । आधा नेपाली सेना र त्यसमा संख्या थपेका सीमा सुरक्षा बलका रूपमा खटाउन सक्नुपर्छ । खुला सीमामा तारबार लगाउने पर्छ । पैसाको कमी छैन मूल्यपछि आफ्ना अड्गादान गर्न रत्न संसार श्रेष्ठले एक लाख दिन्हु भनेको लामो समय भइसक्यो । सीमा सुरक्षाका लागि रगत बगाउन तैयार युवा र आवश्यक धन योगदान गर्ने नेपालीको कुनै कमी छैन । कमी छ त सरकारको इच्छाशक्तिको ।

पसकिंग ठोरीमा गाउँपालिकाले वडा नम्बर ३ मा जोडिएको नेपाल-भारत सिमानाको पिलर नम्बर ४३५-१ देखि ४३५-४ सम्मको ५ किलोमिटरमा खुला सिमानामा तारबार लगाइए । यो तारबारबाट दुवेतर्फका जनता खुशी छन् । अब अनविकृत आवत्जावत, चोरी निकासी, पशु आक्रमणसमेत बन्द भएछ । नेपाल-भारतवीचको १८८० किलोमिटर लामो खुला सिमानामा आवत्जावत गर्ने मुख्य नाका छाडेर तारबार लगाउने हो भने दुबै देशमा हुनसक्ने कुनै पनि घूसपैसमेत नियमन गर्न सकिनेछ ।

ओलीले कूटनीतिक कुशलता, राजनीतिक दक्षता र सैनिक विशेषज्ञताको जति उपयोग गर्नसक्ने, यसबाट देश स्वाधीन हुन्छ, ओली लामो समयसम्म चम्किन सक्छन । यतिबेला देशमा कोरोनाको संक्रमण दिनदिनै बढ्दो छ । नेपालमा जुनसुकै देशका हुन्, तिनीहस्ताथि मानवीय व्यवहारमा कुनै कमी आएको छैन । तर भारतले विभिन्न सहरमा काम गर्न आएका

» बाँकी ६ पेजमा

<div style="

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले ससिक्खयो देशको माटो ।

कायर भर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहातर भयर यकै पाटक मर्न सकै।

- अधियानवाणी

अभियान

सम्पादकीय

आश्वासनको पुलिन्दा नीति तथा कार्यक्रम

गत शुक्रवार राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले सरकारको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को नीति तथा कार्यक्रम संसदको दबै सदनको संयुक्त बैठकमार्फत घोषणा गरेको कार्यक्रम सरकारको हो । संसदमा अदाई घटा बढी समय लिएर राष्ट्रपतिले बाचन गरेको नीति तथा कार्यक्रम विगतका जस्ता लोकप्रियतामुखी कार्यक्रम र नाराहरू विगतको तुलनामा यसपाली कम रहेका छन् । यस वर्ष सरकारले नेपालमा कोही भोको पर्दैन कोही भोकले मर्दैन भन्ने नारालाई अधि सारेको भएपनि त्यसलाई कसरी कार्यन्वयनमा लैजान्छ भन्नेमा आशका उभिजएको छ । विगतमा सरकारले सम्झौ नेपाल सुखी नेपालीको नारालाई अधि सारेको थियो भने अहिले त्यसलाई फिरिएको जस्तो छ ।

सरकारले त्याएको नीति तथा कार्यक्रममा भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि चर्को नारा दिएको छ । तुला अनियमितता र नीतिगत भ्रष्टाचारमा आँखा चिरिल्लेर बसेको सरकारले आफ्नो नीति तथा कार्यक्रममा भने भ्रष्टाचार नियन्त्रणका चर्को नारा अधि सारेको छ । शुक्रबार राष्ट्रपतिले संसदमा प्रस्तुत गरेको नीति तथा कार्यक्रममा भ्रष्टाचार नियन्त्रणमा सरकार कठोर हुने उल्लेख गरिएपनि यस अधिका सरकारका कार्यहरू हेर्दा भ्रष्टाचार नियन्त्रणले प्राथमिकता पाउन सक्छ भन्नेमा विश्वास गरिहाल्ने आधारहरू देखिएका छैनन् । सरकारले कुनै तहमा पनि भ्रष्टाचार हुन नदिने र कुनै स्वरूपको भ्रष्टाचार सहने छैन भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशिला सरकारको नीति हो भन्ने उल्लेख गरिएको छ । भ्रष्टाचारमा संलग्न जोकोहीलाई सजारैँचाट उन्नुक्ति पाउने छैनन् भन्दै त्यसलाई कर्डाइका साथ लाग्नु गरिने भनिएको छ । भ्रष्टाचार विरुद्धको कारबाहीलाई तीव्रता दिइने भनिएपनि यस अधि भएका भ्रष्टाचार र त्यस्ता भ्रष्टाचारीहरूलाई कुनै कारबाही भएको नदेखिएको दुनाले सरकारले घोषणा गरेको नीति तथा कार्यक्रममा त्यसले मेल खाएको छैन । कोरोना भाइरस रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि स्वास्थ्य सामग्री खरिदमा भएको अनियमिततामा कोरोना भाइरस रोकथाम उच्चस्तरीय समन्वय समितिका संयोजक एवं उपप्रधान तथा रक्षामन्त्री इश्वर पोखरेलको भूमिकामा प्रश्न उठेको थिए । त्यसेगरी स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री भानुभक्त ढकाल त्यस विषयमा जोडिएका थिए । तर त्यस विषयमा आजसम्म कुनै छानविन भएको छैन भने पोखरेल र ढकालका विरुद्ध अखियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा लिखित उजुगी परेपनि अखियारले समेत छानविन गर्न कुनै पहल नगरेको दुनाले सरकारले त्याएको नारा नारामै सिमित दुन सक्छ । सरकारले सुशासनको चर्को नारा लगाउँदै आएको छ । यही वर्ष सरकारले नेपाल ट्रष्टको नाममा रहेको जग्गा यति समूहलाई दिन नेपाल ट्रष्टको ऐन नै परिवर्तन गरेर समयावधि बाँकी रह्यै पुन २५ वर्षका लागि यति समूहलाई जग्गा दिएको छ । यसरी भ्रष्टाचार र सुशासनलाई सरकारले नै ध्वजी उडाएका दुनाले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि घोषणा गरिएको सरकारको नीति तथा कार्यक्रम पनि यस अधिकै जस्तो जनतालाई देखाउने कार्यक्रम मैं सिमित हुन सक्छ । अहिलेसम्मको सरकारको व्यवहारलाई हेर्दा त्यस्तै देखिएको छ ।

केपी ओली दोस्तो पटक प्रधानमन्त्री भएको केही दिनमै म भ्रष्टाचार गर्दिन र अरुलाई पनि भ्रष्टाचार गर्न दिन भन्ने नारा अथि सारेका थिए । बडो तामाङमाका साथ सरकारले मन्त्रालय, विभाग र कार्यालयहरूमा त्यस्तो नारा लेखिएका पोष्टरहरू टाँस्न लगाएको थियो तर भ्रष्टाचारमा कमी आएन, कार्यालयहरूका ढोकामा नारा टाँसिएपनि भ्रष्टाचारहरूसँग छुस लिइनै रहे । त्यसको प्रमाण हो प्रत्येक दिन सरकारी कर्मचारीहरू छुस लिँदालिँदै अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले दिनहुँ भ्रष्टाचार गरेको र छुस लिएको आरोपमा कर्मचारीहरूलाई पक्काउ गरिरहेको छ । छुस लिएको काण्डमा सवैधानिक आयोग, अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको आयुक्त नै मुछिए । सरकारले जितिसुको तुला नारा दिएपनि अहिलेसम्म भ्रष्टाचारमा कमी आउन सकेको छैन । सरकारले म भ्रष्टाचार गर्दिन र भ्रष्टाचार हुन दिन भन्ने प्रतिज्ञासहित नारा अथि सारेको छ । केही महिना अथि सम्म कर्मचारीहरूसँग भ्रष्टाचार नगर्न शपथ लिने अभियान नै चलाएका थिए । तर तिनै शपथ लिने कर्मचारीहरू नै छुसहित रंगेहात पक्काउ परेपछि त्यस्तो अभियानको आलोचना भएको थियो । अहिलेसम्म भ्रष्टाचारको विषयमा काहिंकै बाट पनि सरकारले आफ्नो अभियानलाई सफल पार्ने कार्यक्रमहरू नचलाएको अवस्थामा यसपटक पनि सरकार आफ्नो नीति तथा कार्यक्रम मार्फत त्यस्तै नारा दोहन्याएको छ । सार्वजनिक प्रशासनमा निगरानी, अनुसन्धान र छानविनलाई सशक्त बनाएर भ्रष्टाचार अनियमितता सरकारी सम्पत्तिको अनाधिकृत प्रयोग रोक्ने दाबी सरकारले गरेको भएपनि सरकारले नै ऐन नै संशोधन गरेर व्यवसायिक घरानालाई सरकारी सम्पत्ति लिजाका नाममा दिने क्रममा भ्रष्टाचार भएको छ । यति समूहले पाएको नेपाल ट्रिट्को नाममा रहेको जग्गा यति समूहलाई भाडामा दिँदा भएको भ्रष्टाचार र यति समूहले सोलुखुम्बुको राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको जग्गा अतिक्रमण हुँदा र त्यहाँ भएको अनियमितता प्रधानमन्त्री कै दबाबमा छानविन गर्नबाट रोकिएको छ । सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण छानविन आयोगले सोलुको जग्गासबैच्छी घटनाको छानविन गरिरहेको थियो तर सरकारी तहबाट उक्त छानविन रोकिएको छ । सरकारले सार्वजनिक सम्पत्ति अपचलन दुरुपयोग दोहन गर्ने जोसुकालाई कानुनी दायरामा त्याउने दाबी गरेपनि त्यसलाई पत्याउन सकिने आधारहरू देखिएका छैनन् । सत्ताधारी दल निकटका व्यक्तिहरूले गर्न गरेका अपराधिक कार्यहरूको कुनै छानविन समेत हुन नसकेको अवस्थामा सरकारले आफ्नो नीति तथा कार्यक्रममार्फत घोषणा गरेको भ्रष्टाचार नियन्त्रणका चर्को नारा देखाउनका लागि मात्र भएको भन्न सकिन्ने अनुज्ञा देखिबन्न ।

मेरका भन्न सक्नन अवश्या दाख्च्छ ।
सम्पति शुद्धीकरण तथा वित्तिय अपराध नियन्त्रण गर्न उद्घोष सरकारले गरेपनि यसअधि नेपाल राष्ट्र बैंकको डेपुटी गर्भनर शिवराम श्रेष्ठ जोडिएको विषयलाई छानविन गरिएन । अदालतको आदेश प्रधानमन्त्रीले नै पालना गरेन्न प्रधानमन्त्रीकै विरुद्ध अदालतको अपहेलनासम्बन्धी मुद्दा अदालतमा पन्थ्यो । अदालतले रिहा गरेका व्यक्तिहरूलाई तत्काल पकाउ गरियो यी सबै तथ्यहरूले प्रमाणित हुन्छ सरकार प्रत्येक क्षेत्रमा असफल भएको र त्यही असफलतालाई छोप्ने क्रममा चर्का नारामात्र दिएको हो भन्न सकिन्छ भन्ने हामीले ठानेका छौं ।

दुई चर्चित अलग अलग प्रसंग

प्रसंग-१

तत्कालिन संविधानसभाले गरेको गल्तीलाई नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकारले सच्चाएको छ । प्रधानमन्त्री ओलीको अध्यक्षमतामा जेष्ठ ५ गते बसेको मन्त्रिपरिषद् को बैठकले संविधान सभाले स्वीकार गरेको तर नेपालको प्रशासनिक नक्सामा नेपालका केही भूभागलाई छुट्टाएको नेपालको केही भूभागलाई समेटेर नयाँ नक्सा प्रकाशित गर्ने, अध्यावधिक गर्ने निर्णय गरेको थियो । त्यसरी छुट्टाएको भूभागलाई दक्षिणी छिमेकी मुलुक भारतले आफ्नो राजनीतिक नक्सामा राखेर नक्सा प्रकाशित गरेपछि त्यस विषयमा नेपालमा व्यापक विरोध भएको थियो । गत कार्तिकमा भारतले त्यसरी नेपालको भूभागलाई आफ्नो नक्सामा राखेर नक्सा प्रकाशित गरेपनि सरकारलाई नेपालको नक्सा प्रकाशित गर्न जनताबाट व्यापक दबाव दिइदै गरेको

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

परीक्षण किटको सदृश पीआरसी परीक्षणलाई बेलैमा नेपालमा ल्याएर परीक्षण गरिएको भए अहिलेको जस्तो जटिल परिस्थिति नै आउने थिएन। आरडीटी किटले संक्रमण विस्तारमा सधाउँछ विश्व स्वास्थ्य संगठनले सामान्यता रोग परीक्षणमा प्रतिरोधात्मक क्षमता (एन्टिवडी) पत्ता लगाउने मात्र भएको बताएको छ। नेपालमा भने पहिला त्यही आरडीटी किट ल्याएर संक्रमितहरूको परीक्षण गर्न थालियो। यस किटले कोरोना भाइरस भए नभएको पत्ता लगाउन सक्दैन। नेपालमा अहिलेसम्म कोभिड १९ संक्रमण र रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बारे स्वास्थ्यकर्मीहरूले बुझन सकेका छैनन्। विज्ञहरूका अनुसार एन्टिवडी विकास भएको हुनाले केही अहिले केही व्यक्तिहरू कोभिड १९ बाट सुरक्षित रहेका छन् तर कलिहेसम्म भन्न सकिने अवस्था नभएको हुनाले नेपालमा कोरोना भाइरसले विकराल परिस्थिति मच्चाउन सक्ने सम्भावना भने जिउँदै रहेको छ।

आरडीटी किटले परीक्षण गरिएका
व्यक्तिहरूमा कति नतिजा पोजेटिम र कति
नेगेटिभ आयो भनेर स्वास्थ्य मन्त्रालयले स्पष्ट
पार्न सकिरहेको छैन । त्यसैले प्रष्ट हुन्छ
आरडीटी किट कोरोना भाइरस परीक्षणको
लागि उपयुक्त हुन सकदैन भनेर । कोरोना
भाइरस पहिला फैलिएको मुलुक चीनले नै
समुदायमा रोगको पहिचान गर्न चिनियाँ
स्वास्थ्यकर्मी र विज्ञहरूले आरडीटी किटको
प्रयोग नगरेको बताएका छन् । आरडीटी
किट चीनमा प्रयोग नभएकै कारण चीनमा
कोरोना भाइरस नियन्त्रणमा आएको हो भन्ने
मान्यतामा चीन सरकार पुगेको छ । अहिले
आरडीटी किट अमेरिका, क्यानडामा उत्पादन
भएका किटहरू लेपाल्ले प्रयोग गरिरहेको

नेपाल किट्टरुल नपालल प्रयाण गारहका
छ । विश्वका धेरै देशहरूले आरडीटी किट्टको
विश्वास नभएको भन्दै त्यसलाई प्रयोग गरेका
छैनन् भने नेपालमा भने त्यही किट्टलाई
बढी प्रयोगमा ल्याइएको हुनाले त्यही कारण
नेगेटिम देखिएकोमा सरकार भने आफूलाई
कोरोना भाइरस रोक्न सफल भएको डम्फु
बजाउँदै आएको छ । तर वास्तविकता
त्यो होइन । स्वास्थ्य मन्त्रालयले आरडीटी
किटबाट पोजेटिम देखिएका संक्रमितहरूको
मात्र पीसीआर परीक्षण गर्ने गरेको हुनाले
आरडीटीले नै नेगेटिम थोरै देखाएकाले
नेपालमा सो रोगको संक्रमितको संख्या थोरै
देखिएको हो । आरडीटी किटबाट नेगेटिम
देखिएको व्यक्तिहरूमा फल्स नेगेटिम भएमा
त्यस्ता व्यक्तिहरूबाट आफू निकट साथीभाई र
घरपरिवारमा कोरोना सहज रूपमा सर्न सक्ने
प्रवल सम्भावना रहन्छ । यदि त्यसो भएमा
यस कोभिड १९ ले महामारीको रूप लिन
सक्ने भएकाले यसतर्फ सरकारले आवश्यकता
कदम चाल्न अब ढिला गर्न हँदैन ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले जेष्ठ ४ गते एक निर्देशन जारी गर्दै अब स्वास्थ्य सेवा विभागको अनुमतिमा निजी तथा सामुदायिक अस्पतालहरूले आरडिटी किटबाट कोरोना भाइरसको परीक्षण गर्न पाउने अनुमति दिएको छ । काठमाडौं उपत्यकामा स्वास्थ्य सेवा विभाग र काठमाडौं उपत्यका बाहिर सम्बन्धित प्रदेश सरकारको स्वास्थ्य निर्देशनालयको स्वीकृतिमा परीक्षण गर्न पाउँने अनुमति दिएको छ । त्यस्ता

१८

कोरोना भाइरस फैलिकेपछि मात्र सरकारले केही सजगता अपनाएको भएपनि त्यतिनै पूर्ण थिएन । भाइरसको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि सरकारले बेलैमा औषधी र उपकरण समेत त्याउन सकेन । औषधी र उपकरण त्याउने क्रममा समेत भ्रष्टाचार भयो । भ्रष्टाचारमा कोरोना भाइरस रोकथाम तथा नियन्त्रण उच्चस्तरीय समन्वय समितिका संयोजक नै मुहिए । सरकारका नजिक रहेको ओम्नी युपलाई महंगो मूल्यमा औषधी र उपकरण त्याउने ठेका दिएपछि त्यसको सञ्चारमाध्यमले व्यापक विरोध गरे । व्यापक विरोध पछि ओम्नी युपसँग भएका सम्झौता रद्द गरियो । कोरोना भाइरस परिक्षणका लागि त्याइएका किटहरू समेत विश्व स्वास्थ्य संगठनले स्वीकृत नगरेको किटहरू नेपालमा त्याएर रोगीहरूको परीक्षण गर्न थालियो । कोरोना भाइरस निदानको लागि द्रुत

हामी नागरिक यसरी नै हेरेर बस्ने ?

• हेमेशंकर गिरी

girihemshankar@gmail.com

हाम्रो नेपालका राजनीतिक दलहरू निहित स्वार्थ बोकेका विदेशी साम्राज्यवादीहरूको चंगुलमा फसेपछि देशको अस्तित्व नै धरापमा परेको मात्र छैन सम्पूर्ण नेपाली नागरिकको सार्वभौमिकता र स्वाधिनता समेत गुने अवस्थात्यति टाढा छैन । यो यथार्थ सत्य देख्दा देख्दै पनि हामी आमनागरिकहरू एकजुट भएर देश जोगाउनको लागि राष्ट्रघातीहरूलाई खबरदारी गर्न र लखेटन नसक्नु पनि आश्चार्यको विषय बनेको छ । इतिहासको कालखण्डमा विदेशीले पटक-पटक आक्रमण र राजनीतिक हस्तक्षेप भने नगरेको होइन । तर, पनि यति विच्छ पराधीन, विभाजित, प्रावलम्बी र शिथिल बनाउन सकेको थिएन । हाम्रा पूर्खाको देश प्रेम, निष्ठा, एकता, साहस, विवेक र पराक्रमले परास्त गरी नेपाल जोगाएका थिए ।

नेपालको तरल भूराजनीतिमा विदेशी बड्यन्त्रकारीहरूको डिजाइनको सविधान जारी हुनुभन्दा अगाडी तिनै साम्राज्यवादले साम्प्रादायिकताको प्रोजेक्ट संचालन गरेको थियो । जातीयता, भाषा र क्षेत्रीयताको आवरणमा नेपालजस्तो सानो र अनेकता र विधितामा आधारित समाजमा धेरै वटा राज्य(प्रदेश)हरूको गठन गरेर अन्तत सिंगो नेपाललाई नै विख्यान गराए पश्चात अनुकूल भू-भागलाई चीनबाट तिब्बत विभाजन गर्न आवश्यक सैन्य अड्डा बनाउन प्रयोग गर्न खोजिएको थियो । उनीहरूको उक्त योजना केही हदसम्म पुरा भएपनि पुर्णरूपमा सफल नभएपछि दोस्रो भूराजनीतिक प्राजेक्ट नै नागरिकताको विषय थियो । नेपालमा बड्यन्त्रपूर्वक नेपालीलाई नै अल्पमतमा पारेपछि नेपाल मासेर महाशक्ति राष्ट्र बन्ने होडबलाजीमा अगाडि बढ्दै गरेको देश चीन विभाजन गर्न बाटो खुल्ला गर्न उद्देश्य हो ।

अफ रहस्यको विषय त त्वरजा वीरेन्द्रले नागरिकताको विषयमा संवेदनशील भई विदेशीलाई नागरिकता दिन नमान्दा, नेपाली सेनालाई आवश्यक परेको हवाई सुरक्षा सम्बन्धी केही हतियारहरू छिमेकी राष्ट्र चीनबाट ल्याउँदा, अन्य आवश्यक अत्याधिक त्रहत-हतियार गोली-गड्डा बनाउने प्रविधि भित्राउन खोजदा, नेपाललाई विश्व सामु शान्तिकेत्रको प्रस्ताव राखी संयुक्त राष्ट्रसंघबाट पास गराउन खोज्दा, सार्क संगठनको अवधारणा ल्याउँदा, असंलग्न परराष्ट्र नीति अबलम्बन गरेर एक चीनको नीतिमा अडिग रहँदा, नेपालका नदि-नाला तथा प्राकृतिक स्रोत साधनमा राष्ट्रघाती सम्भौमी गर्न नमान्दा, स्व.राजा महेन्द्रले स्थापित गरेको उद्योग धन्दा र कलाकारखानाहरूलाई थप विस्तार गरी अस्तित्व बन्न खोज्दा, नेपाललाई हिमाल, पहाड, तराई समेतने गरी ५ विकास क्षेत्रमा विभाजन गर्दा, हिमाली संघ गठन गरेर त्यसको नेतृत्व नेपालले लिने प्रयास गर्दा, जापान सरकारको सहयोगमा र्याँस

प्लान्टको स्थापना गर्न खेज्दा, सरकारी हाइड्रोपावरहरू थप विस्तार गर्न खोज्दा र त्यसैगरी २०४६ पछिजस्तो ठाउँठाउँमा सीमा अतिक्रमण गर्न नपाउँदा पहिला नाकाबन्दी त्यसपछि उनिहरूको आडमा र सहयोगमा बहुदलियताको आन्दोलन गराउँदा स्वराजाले जनचाहाना बमोजिम लोकसम्पत्तिको आधारमा चल्ने विश्वास दिलाइ बहुदल समेत दिएपछि राजतन्त्रप्रति आम नेपालीको स्नेह र आस्था प्रगाढ हुँदै गएको र स्वमदन भण्डारीजस्ता कम्युनिट धरोहर नेताले समेत नेपालमा राजतन्त्रको आवश्यकता देखेपछि उनीहरूको अभिष्ट पुरा हुन्न र रायलाई व्यवस्था गरी विदेशीको आडमा मदन भण्डारीको हत्या र त्यसपछि

उनीहरूद्वारा नै प्रायोजित कथित जनयुद्ध रचियो र उनीहरूलाई संरक्षण र सम्पूर्ण सहयोगमा तालमीसमेत दिलाई हिसातकम बाटोमा हिङ्डाइकोमा त्यस्ता नेपालीलाई आफ्नै देशभित्र आपसी छलफलद्वारा मिलाउने प्रयास गरेवापत २०५८ जेठ १९ को रचना भयो । त्यो घटनामा अपराधी देखाउन र तत्पश्चात नेपालमा राजतन्त्रप्रति नागरिकमा धृणा फेलाउनको लागि पूर्व राजा ज्ञानेन्द्रको परिवारलाई घटनाबाट जोगाएको सत्यलाई समयक्रमले प्रमाणित गर्न नै छ ।

२०४६ सालभन्दा अगाडि स्थापना भएका करिब चार दर्जन राष्ट्रिय उद्योग तथा कलाकारखानाहरू आजसम्म आइपुर्दा कहाँ गए ? साथै कृषिप्रधान देशको कृषि योग्य भूमिको अवस्था कहाँ पुन्याइयो ? त्यसेको परिणाम परनिर्भरतामा जकडिएको अवस्था र रोजगारको खोजीमा पचासौ लाख सुवा आज खाडी मुलुकहरूमा जान बाध्य भई ४५ डिग्री तापकम्पमा सेकिन र बाकामा प्याक भएर फर्किन परेको तितो विडम्बना हामीबीच धाम जतिकै छर्लङ्ग छ ।

विदेशी बड्यन्त्रको श्रृंखलामा रचिएको कथित जनयुद्धको पोल खुल्ले र नेपाली नागरिकले साथ नदिने अवस्थापछि २०६२ सालको १२ बुँदेको रचना गरियो र राजतन्त्रलाई समेत केही स्थान दिने प्रलोभन समेत देखाइन्छ र राजाद्वारा प्रतिनिधिसम्बाद बुँताउन लगाइएपछि बनेको सरकारबाट सविधानसभाको निर्वाचन घोषणा गरियो । उक्त निर्वाचन हुनुभन्दा अगाडी निलम्बित राजालाई मिलेर जाने हो, नागरिकताको विषयमा लचिलो बन्ने हो र भुटानी मोडलमा समेत सहमति गर्ने होमेभने सविधानसभा टारिदिन्छौ भन्ने सन्देशसहित दूत पठाउँदा राजाद्वारा बरु म साधारण नेपाली नागरिक बनेर बस्नेछु, तर त्यसप्रकारको राष्ट्रधात गर्न नसक्ने जवापछि संविधानसभाको निर्वाचन निश्चित भएको थियो । तत्पश्चात २०६२/०६३ को जनआन्दोलनमा समेत एजेञ्डाको रूपमा नउठेको धर्म निरपेक्षता अनपेक्षित रूपमा घुसाइयो ।

हेरेक देशमा शासन संचालनको लागि एउटा राष्ट्रिय मुलनीति हुन्छ । तर, विडम्बना नेपालमात्र यस्तो देश भएको छ जहाँ विदेशी दलालहरूले शासन संचालन गर्नको लागि राष्ट्रिय मुलनीतिबानाउनावास्थक देखेका छैनन । विभिन्न सम्बन्धीतौहारू मार्फत राष्ट्रियको अस्तित्व र सबै कुरा बेचियसको छ । आज नेपालको भुमी त करि स्थानमा अतिक्रमण भइसकेको छ र हालै मात्र भारतले लिपुलेकबाट मानसरोबरसम्म बाटो नै निर्माण गरेको छ । जन्मको आधारमा विदेशीलाई नागरिकता बाँड्नु, त्यसपछि अंगीकृतबाट जनिएकालाई वंशजको नागरिकता दिनु त्योभन्दा ठूलो राष्ट्रधात के हुनसक्छ ? अफ २०६३ पछि त ४० लाख भारतीयलाई नेपाली नागरिकता बाँडेको कुरा स्वयं भारतले बताउँदै आएको छ ।

हेरेक राष्ट्रियको आफ्नो राष्ट्रिय

प्रतिक्रियाको स्थापना गर्न खेज्दा, सरकारी हाइड्रोपावरहरू थप विस्तार गर्न खोज्दा र त्यसैगरी २०४६ पछिजस्तो ठाउँठाउँमा सीमा अतिक्रमण गर्न नपाउँदा पहिला नाकाबन्दी त्यसपछि उनिहरूको आडमा र सहयोगमा बहुदलियताको आन्दोलन गराउँदा स्वराजाले नाममा सबैखाले संस्कृति र पहिचानको धरोहरहरू भत्काउने मात्र होइन चन्द्र-सूर्य अकित राष्ट्रिय भण्डालगायत ति सबै पहिचानमाथि धावा बोलियो । कुल जनसंख्याको ८२ प्रतिशत हिन्दुहरू बसोवास गर्ने मुलुकमा यहाँका बौद्ध तथा मुस्लिमहरूले समेत धर्म निरपेक्षता नस्तीकारेको बचाउमा प्रधानमन्त्री ठाडे उत्रिन्छन् । विरोध गर्ने नागरिक भास्तु राजाद्वारा जाँदा धर्म र राजतन्त्रका बारेमा जनमत संग्रह माग गर्दासमेत नागरिकहरूको रायलाई व्यवस्था गरी विदेशीको आडमा

अहिले संसारभरको मानव अस्तित्वलाई नै बुनौति दिने गरी फेलिएको महामारीको समयमा विदेशबाट स्वास्थ्य सामग्री फिकाउँदा समेत ठूलो रकम घोटाला गर्ने प्रपञ्च मिलाउन र रहस्य बाहिरिएपछि जनदबाब बढ्दै जाँदा उक्त खरिद सम्पौता रहको नाटक रचिन्छ ।

राजनीतिमा थोरै मात्र भएपनि नैतिकताको खाँचो हुन्छ ति नैतिक धरातल विसर्स उल्टै ब्रष्टाचारी र कमीशनखोरको बचाउमा प्रधानमन्त्री ठाडे उत्रिन्छन् । विरोध गर्ने नागरिक भास्तु राजाद्वारा जाँदा धर्म र राजतन्त्रका बारेमा जनमत संग्रह माग गर्दासमेत नागरिकहरूको रायलाई व्यवस्था गरी विदेशीको आडमा

भुटा मुद्दामा फसाइ सदाको लागि पन्छाउने प्रयास राज्यले गर्दै । एउटा कलाकारले आफ्नो मुलुकमा पूर्खादेखि भोग्दै आएको आफूले पनि भोग्दैरहेको पीडा गीतमार्फत जनतासामु ल्याउँदा सरकार उनीमाथि जाइलाई र प्रधानमन्त्रीजस्तो व्यक्तिआँ तलोस्तरमा ओर्केर गाली समेत गर्दैन् ।

दर्जनौं राष्ट्रियत विपरितार्थहरू जस्तै इण्डोप्यासिफिक रणनीति अन्तर्गत अमेरिकासँग संयुक्त सैन्य अभ्यास गराउन प्रयास गर्नु, सार्वभौम सांसदमा विचाराधिन रहेको नगरिकता सम्बन्धी विद्येयकलाई व्यवास्था गरी सिधै गृहमन्त्रालयबाट सर्कुलर जारी गरी विदेशीलाई नागरिकता बाँड्नु, भारतले कालापानी, लिपुलेकलाई उनीहरूको भूराजनीतिक नक्सामा राखेर प्रकाशनपछि लिपुलेकबाट मानसरोबर बाटो बनाएपछि मात्र आफ्नो देशको नक्सा समेत जारी गर्नु, औपचारिकतामा आधारित विरोधभन्दा शिवाय केही नगरी भारतसँग सीधै कुरा नगरेको र अन्तराष्ट्रिय स्तरमा समेत कुरा उठाउन पर्नेसो नगरेको, नेपालको धार्मिक संस्कृतिक परम्परामाथि धावा बोल्ने हिसाबले गुरी विद्येयकलाई ल्याउनु, भारतीय चलचित्रकर्मीलाई नेपाल मात्याएर आईफा अवर्ड कार्यक्रम संचालन गर्ने प्रयत्न गर्नु, सरकारी तथा ट्रक्टो जग्गाहरू कमिशनको आधारमा यति होल्डिङ कम्पनीलाई सुम्पनु र सरकारी जाग्गाहरू व्यक्तिको नाममा नामसारी गर्ने जस्ता केही उदाहरण मात्र हुन् ।

साथै हत्या हिसालाई राजनीतिकरण समेत गरी यसरी देश ल

• एनबी बैंकले गच्छो आफ्ना कर्मचारीको कोरोना बिमा

नेपाल बंगलादेश (एनबी) बैंकले आफ्ना सम्पूर्ण कर्मचारीको कोरोना भाइरस महामारीप्रिलद्वारा बिमा गरेको छन्। बैंकमा काम गर्ने हरेक कर्मचारीको स्वास्थ्यको ख्याल गर्दै कोरोना बिमा गरेको बैंकले जनाएको छन्।

बैंकले आइएमई जनरल इन्स्योरेन्ससँगको सहकार्यमा कर्मचारीको कोरोना बिमा गराएको होन्। योसँगै बैंकमा कार्यरत कुनै पनि कर्मचारीको कोरोना भाइरस परीक्षण गर्दा पोजेटिभ पाइएमा इन्स्योरेन्स कम्पनीले तोकेबोमेजिमको रकम क्षतिपूत्रबापत उपलब्ध गराउनेछन्। हाल बैंकले आफ्ना ९५ वटा शाखा कार्यालयमार्फत नेपालभरि बैंकिङ सेवा दिइहेको छन्।

• लकडाउन डिस्काउन्टले घट्यो टेलिकमको आय

नेपाल टेलिकमले चालू आवाको तेस्रो त्रैमासमा ७ अर्ब ५६ करोड ५५ लाख रुपैयाँ नाफा कमाएको छन्। कम्पनीको नाफा गत आवाको सोही अवधिको तुलनामा ४ दशमलव २७ प्रतिशतले घट्न पुगेको छन्। कम्पनीले गत आवाको सोही अवधिमा ७ अर्ब ९० करोड ३७ लाखभन्दा बढी नाफा गरेको थियोन्।

गत वर्ष टेलिकमले कुल सेवाबापत २७ अर्ब ५०

करोड रुपैयाँ आम्दानी गरेकामा यस त्रैमासमा २६ अर्ब ८३ रुपैयाँ मात्र आम्दानी गरेको छन्। कम्पनीले चैत १ देखि रिचार्ज कार्डको बिक्रीमा कमिसनको सद्वा डिक्काउन्ट गणना गर्दा गत आवाको कुल आयको तुलनामा सेवाबापतको आय घट्न पुगेको कम्पनीले जनाएको छन्। चालू आवाको तेस्रो त्रैमाससम्म यस्तो डिस्काउन्ट रकम कुल ८५ करोड ३३ लाख रहेको छन्।

त्यसै, कोरोना भाइरसको महामारी नियन्त्रणका लागि चैत ११ देखि घोषणा गरिएको लकडाउनका कारणले चैत महिनाको राजस्वमा नकारात्मक असर परेको कम्पनीले बताएको छन्। लकडाउनको अवधिमा चैतमा मात्र कम्पनीले टपअपमा प्रदान गरेको १ सय बोनस रकम कुल ५३ करोड ४ लाखबाबरको हुन्छन्। सोही अवधिमा शून्य ब्यालेन्स भएका ग्राहकलाई ५ करोड ३ लाखबाबरको जिरो ब्यालेन्स याकेज प्रदान गरेको कम्पनीले बताएको छन्।

• एनसेलले ल्यायो

मोबाइल क्लास डेटा प्याक

एनसेलले त्रिभुवन विश्वविद्यालयसँगको सहकार्यमा विद्यार्थीका लागि मोबाइल क्लास डेटा प्याक ल्याएको छन्। लकडाउनका कारण घरमे बसिरहेका विद्यार्थीको अनलाइन शिक्षाका लागि एनसेलले १६ जिवी डेटा भोलुम रहेको यो प्याक सञ्चालन गरेको होन्।

३१ वैशाखाबाट सञ्चालनमा ल्याएको योजनाअन्तर्गत विद्यार्थीले १ सय ५० (करसहित १ सय ११ रुपैयाँ ५४ पैसा) मा शिक्षा प्याक सुचारू गर्न सक्ने एनसेलले जनाएको छन्। प्याकअन्तर्गतको डेटा भोलुमको समयसीमा ७ दिनको रहने बताइएको छन्।

कपर्पेट

• निम्बस समूहका सबै

कर्मचारीको कोभिड-१९ बिमा

खाद्यान्न तथा पशुपक्षी आहारा उत्पादन तथा बिक्री गर्ने निम्बसले आफ्ना सबै कर्मचारीको कोभिड-१९ बिमा गरेको छन्। कम्पनीले शिखर इन्स्योरेन्समा आफ्ना कर्मचारीको बिमा गरेको होन्।

कम्पनीले अहिले पनि कार्यस्थल, कर्मचारी तथा सामाजिक, स्वास्थ्य, सुरक्षा र सरसफाइ सर्वै प्राथमिकतामा रहिएको जनाएको छन्। कोभिड-१९ बाट सिर्जित स्वास्थ्य समस्यालाई मध्यनजर गर्दै उद्योगहरूमा सचेतना जगाउने, अनिवार्य प्राथमिक स्वास्थ्य जाँच गर्ने, डिसइन्फेक्सन टनेलको प्रयोग गर्दै आएको जनाएको छन्।

त्यसै, सामाजिक दूरीको पालना, अत्यावश्यकबाहेक अन्य कर्मचारीलाई घरबाटे सेवा दिने अवधारणा लागू गर्दै आएको कम्पनीको दाबी छन्। अत्यावश्यक वस्तु उत्पादन गर्ने, दुवानी गर्न तथा अनलाइनमा आएका मागहरूलाई सुरक्षित दुवानी गर्न पिपिईको समेत प्रयोग गर्दै आएको जनाइएको छन्।

यति गर्दा पनि सम्भावित जोखिम तथा त्यसबाट हुन सक्ने आर्थिक क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न शिखर इन्स्योरेन्सको सहकार्यमा निम्बसका देशभर रहेका ५ सय ३६ जना कामदार तथा कर्मचारीको बिमा गरिएको कम्पनीले जनाएको छन्। सबै कर्मचारीलाई मास्क, पन्जा, ह्यान्ड स्यानिटाइजर आदि उपलब्ध गराउनुका साथै सबै किसिमा जोखिम न्यूनीकरणका लागि कार्यस्थलमित्र आवश्यक सामाजिक दूरी कायम गर्न सिकाएको कम्पनीले जनाएको छन्।

• कोरोना कोषमा इन्फास्ट्रक्चर बैंकको २५ लाख सहयोग

नेपालको पहिलो पूर्वाधार विकास बैंकका रूपमा स्थापना भएको नेपाल इन्फास्ट्रक्चर बैंक लिमिटेडले नेपाल सरकारले स्थापना गरेको कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोषलाई २५ लाख रुपैयाँ सहयोग गरेको छन्। सहयोग रकमको चेक बैंकका नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत भूपेन पाण्डेले प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका सचिव नारायणप्रसाद बिडारीलाई हस्तान्तरण गरेका हुन्।

देशभित्र तथा देशबाहिरबाट दीर्घकालीन स्रोत संकलन गरी पूर्वाधारका परियोजनालाई आवश्यक पर्ने स्रोत उपलब्ध गराउने उद्देश्यसहित स्थापना भएको बैंकको हाल अधिकृत पुँजी ४० अर्ब, जारी पुँजी २० अर्ब र चुक्ता पुँजी १२ अर्ब रुपैयाँ रहेको छन्।

बैंकले निकट भविष्यमा सर्वसाधारणलाई सेयर निष्कासन गरी बॉडफॉड गरेपश्चात चुक्ता पुँजी २० अर्ब

रुपैयाँ पुग्ने बताइएको छन्। बैंकले आव ०७६/७७ को तेस्रो त्रैमासमा ५१ करोड ६४ लाख २८ हजार रुपैयाँ खुद मुनाफा आर्जन गरेको बताएको छन्।

• सिमिल बैंक र सेलपेबीच सहकार्य

सिमिल बैंक लिमिटेडले डिजिटल भुक्तानी सेवा प्रवर्द्धनका लागि भुक्तानी सेवाप्रदायक सेलपेसँग सहकार्य गरेको छन्। बैंकका उपप्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुनीलकुमार पोखरेल र सेलकमका प्रबन्ध निर्देशक पवन प्रधानले सहकार्यसम्बन्धी सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन्। सहकार्यसँग सिमिल बैंकको खातामा दर्ता

सिमिल बैंक लिमिटेड
CIVIL BANK LTD.

Thinking forward Moving forward

गरिएको मोबाइल नम्बरमार्फत जुनसुकै बैंकको खातामा रकम स्थानान्तरण गर्न सकिने बताइएको छन्।

सेलपे भुक्तानी सेवा उपलब्ध विभिन्न स्थानमा पनि बैंकको खातामा भएको रकम भुक्तानी गर्न सकिने बैंकले जनाएको छन्। साथै, मोबाइलको टप-अप, बिचुलीको बिल, खानेपानीको बिल, इन्टरनेटको बिल, टिमीहरूको बिल, स्वदेशभित्र गरिने रेमिटान्स आदान-प्रदान, बिमा रकम भुक्तानीलगायत सेवासमेत उपलब्ध हुने बताइएको छन्।

• मेगा र गण्डकीको विशेष साधारणसभा

मेगा बैंक नेपाल र गण्डकी विकास बैंकले प्राप्तिसम्बन्धी प्रस्ताव पारित गर्न २१ जेठमा विशेष साधारणसभा बोलाएका छन्। मेगा बैंकले गण्डकी विकास बैंकलाई प्राप्ति गर्न विशेष सभा बोलाएको होन्।

उक्त सभामा मेगा बैंकले गण्डकीलाई प्राप्ति गर्न र गण्डकीले मेगामा विलय हुने प्रस्तावलाई पारित गर्नेछन्। मेगाले गण्डकी विकास बैंकको एक सेयरबाबर आप्नो एक सेयर प्रदान गर्ने गरी प्राप्ति गर्न लागेको होन्।

गण्डकीलाई प्राप्ति गरेपछि पनि मेगा बैंकले अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई प्राप्ति गर्ने वा मर्जर्मा जाने योजना अधि सारेको छन्। यसका लागि आवश्यक सम्पूर्ण काम गर्ने जिम्मेवारी सञ्चालक समितिलाई दिने निर्णयसमेत सभाले गर्नेछन्।

मेगाले ०७६ कातिक २६ गते गण्डकीलाई प्राप्ति गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सेवानिकान्तिक सहमति प्राप्त गरेको थियोन्। प्राप्ति प्रक्रिया प्रयोजनका लागि गण्डकीको सेयर कारोबार भने गत असोज ९ गतेदेखि नै बन्द रहेको छन्।

IME
International Money Express
Fast, Reliable And Secure Remittance

Toll Free
16600 151515

+977 1 4430600
+977 1 4425800

info@imeremit.com.np

facebook.com/imeremit

धिटो, धरितो र भरपर्दो माद्यम
आइएमई बाटै पैसा पठाओ

IMEREMIT

www.imeremit.com.np

ओली....

उद्घाटन भारतीय रक्षामन्त्री राजनाथ सिंहले गरेपछि नेपालमा त्यसको व्यापक विरोध भएपछि नेपाल सरकार नयाँ नक्सा प्रकाशित गर्न बाध्य भएको थियो। भारतले नेपालको भूमागलाई समेतर नयाँ नक्सा प्रकाशित गरेपछि त्यस विषयमा नेपाल सरकारले विरोध जनाउँदै भारतलाई कृतनीतिक नोट पठाएको थियो तर भारतले सो विषयमा वार्ता गर्न समेत मानेको थिएन। २०७५ मा भारत र चीनले लिपुलेक हुँदै मानसरोबर सम्म पुग्ने बाटो बनाउने सहमति गरेका थिए। त्यस बेला दुवै देशले नेपाललाई त्यस विषयमा कुनै जानकारी समेत दिएका थिएनन्। भारत र चीन दुवैले त्यस्तो सहमति गरेपछि त्यसबेला नेपाल सरकारले दुवै देश सक्षम त्यसको विरोध गरेको थियो।

कामकुरो...

उनिहरूलाई कसरी रोजगारी दिने भन्नेमा निति तथा कार्यक्रममा केही उल्लेख गरिएको छैन। साना तिना कुराहरू कार्यक्रममा समेटिए पनि लाखौ युवा जनशक्तिलाई कसरी रोजगारी दिने भन्नेमा सरकारी निति तथा कार्यक्रम मौनरहेको छ। केहि समय पहिला भारतले नेपालको भूमिलाई समेटेर उसले आफ्ना राजनितिक नक्सा प्रकाशित गरेको छ। त्यतिमात्र होइन भारतले लिपुलेकाट मानसरोबरसम्म पुग्ने सडक नेपालका भूमि प्रयोग गरेर वनाएको छ। त्यती हुदा पनि सरकार भने त्यसलाई

नेपाल सरकारले सिमा विवादका विषयमा भारत सरकारसँग वार्ता गर्न पटक पटक अनुरोध गरेपनि भारत सरकार वार्तामा बस्न नै नचाहेको हुनाले नेपाल सरकार आफ्नो भूमिलाई नेपालको नक्सामा राखेर नयाँ नक्सा प्रकाशित गर्न बाध्य भएको थियो। नेपाल सरकारले जेष्ठ ७ गते नै पत्रकार सम्मेलन गरी नेपालले नक्सा प्रकाशित गरेको नयाँ नक्सा अस्तीकार्य भएको बताएकोले कैत नेपाल र भारतबीचको सम्बन्ध पुनः दरार उत्पन्न हुन सक्ने हो कि भन्ने आंशका समेत उब्जेको छ। नेपाल सरकारसँग नेपाली जनता र सबै राजनीतिक दलहरू साथमा रहेकाले नेपाल सरकारले कुनै हालतमा पनि आफ्नो भूमि युमाउन नहुने र वार्ताको माध्यमबाटै समस्याको समाधान खोजिनु पर्न आवश्यकता रहेको छ। सिमा विवादका बारेमा दुई पक्षीय होइन त्रिपक्षीय वार्ता हुनु जरूरी रहेको छ। नेपाल, भारत र चीनबीचमा वार्ता भएको खण्डमा सहज रुपमा समस्याको समाधान हुन सक्छ।

प्रतिरोध गर्न असफल सावित भएको छ। भण्डे दुई तिहाइ नजिकका सरकारलाई सबै राजनीतिक दलहरूले सीमा सम्बन्धी सरकारले गर्ने हरेक नियन्यलाई समर्थन गर्ने सहमति गरीसकेका भएपनि सरकारले भन्ने नेपालक नक्सा प्रकाशित गरेको छ। उल्टो सरकारका मन्त्रीहरू नै लिपुलेक, लिमियादुरा कहिलै पनि नेपालको नक्सामा नरहको उद्घोष गरिरहेका थिए। यि सबै तथ्यहरूले प्रष्ठ दुन्छ नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओलो सरकार असफलताको मार्ग तर्फ उन्मुख हुँदै गएको छ भनेर। यदि होइन भने आफ्नो मुलुकको नक्सा प्रकाशित गर्न सरकारलाई

प्रकाशित गरेको नयाँ नक्सा ऐतिहासिक तथ्य र प्रमाणका आधारित नभएको दाबी समेत गरेको छ। भारतको विदेश मन्त्रालय प्रवक्ताले जेष्ठ ७ गते नै पत्रकार सम्मेलन गरी नेपालले नक्सा प्रकाशित गरेको नयाँ नक्सा अस्तीकार्य भएको बताएकोले कैत नेपाल र भारतबीचको सम्बन्ध पुनः दरार उत्पन्न हुन सक्ने हो कि भन्ने आंशका समेत उब्जेको छ। नेपाल सरकारसँग नेपाली जनता र सबै राजनीतिक दलहरू साथमा रहेकाले नेपाल सरकारले कुनै हालतमा पनि आफ्नो भूमि युमाउन नहुने र वार्ताको माध्यमबाटै समस्याको समाधान खोजिनु पर्न आवश्यकता रहेको छ। सिमा विवादका बारेमा दुई पक्षीय होइन त्रिपक्षीय वार्ता हुनु जरूरी रहेको छ। नेपाल, भारत र चीनबीचमा वार्ता भएको खण्डमा सहज रुपमा समस्याको समाधान हुन सक्छ।

कसले रोकेको थियो। कोरोना भाइरसका कारण मुलुकको आर्थिक अवस्था डामाडोल हुन पुरोपनि सरकार भने आफ्नो पार्टीका नेता तथा कार्यकर्तालाई जारी खुवाउन विभिन्न प्रकारका आयोग, समिति हरू बनाउदै गएको छ। अहिले त्यस्ता आयोग र समितिहरूको आवश्कता नै छैन। अरबी पैसा खर्च लाग्ने आयोग र समितिहरू विघटन गरी त्यो रकम रस्त्याको लाग्नुपर्याप्त थिए। यि सबै तथ्यहरूले प्रष्ठ दुन्छ नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओलो सरकार असफलताको मार्ग तर्फ उन्मुख हुँदै गएको छ भनेर। त्यसैले भूमि सम्बन्धी आयोग लगाएकाका आयोग र समिति हरू विघटन गर्न आवश्यक छ।

व्यवसाय स्वीकार गर्न सकिन्दैन। विश्वमै सामाजिक सञ्जाललाई पत्रकरिता भर्नेदैन। त्यसैले अब सरकारले तत्काल पत्रकरिता भनेको के हो? सामाजिक सञ्जाल भनेको के हुन? भनेर मापदण्ड नै बनाउनुपर्न आवश्यकता देखिएको छ। पत्रकरिता पेशा हो पत्रकारहरू उत्तरदायी हुँच्छन् तर सामाजिक सञ्जाल सञ्जालकहरू उत्तरदायी समेत हुँदैन त्यसैले सामाजिक सञ्जाललाई पत्रकरिता भर्नेदैन। पेशागत मर्यादा पत्रकरिता गर्नहरूले पेशाको मर्यादा पालना गर्नुपर्दछ। सञ्चार माध्यमले पेशागत मर्यादा पालना गरेका हुँच्छन् भने सामाजिक सञ्जालले त्यस्तो कुनै पेशागत मर्यादा पालना नगर्न भएकाले उनीहरूले पत्रकरिता गरेको भन्न सकिने अवस्था रहेकै छ। त्यसैले सामाजिक सञ्जालमा पोष्ट गरिएका समाचारहरूलाई विश्वस नगर्न, व्यवसायिक पत्रकरितालाई नै त्यस्ता सामाजिक सञ्जालहरूलाई पत्रकरिता

आफुहरूले आरडीटी किट महंगोमा किनेको भनेर जनतालाई ठम्नसक्ने बाटो सरकारले नै खोलिएको छ।

सहज परिस्थितिमा जनताले सरकारवाट आशा गरेको हुँदैन तर असहज अवस्थामा आफ्ना जनताको ज्यान वचान्ने दायित्व विर्सेपर सरकारले आफ्नो दायित्वावाट पन्छिन मिल्छ? जनताले कर तिरेका छन्। आफुले तिरेको करको सदुपयोग भएको जनता हेर्न चाहान्छन् तर सरकारले अनावश्यक लोपमा खर्च गर्न, सघै व्यक्तिहरूलाई अजिवन भत्ता दिने निर्णय गर्न सक्छ तर पिडामा परेका जनतालाई भन्ने स्वस्थ उपचारमा केही सहयोग गर्न सक्वैन र आफ्नो उपचार आफै गर भनेर फरमान जारी गर्दछ।

भने त्यस्तो सरकारलाई लोककल्याण कारी सरकार कसरी भन्ने? संविधानले नै जनताको स्वस्थ्य र सुरक्षाको ग्यारेन्टी गरेको छ। त्यही सम्बिधान अनुशार गठन भएको सरकारले त्यहि संविधानको उल्लंघन गदै जनतालाई पैसा तिरेर स्वस्थ्य उपचार गराउ भन्न संविधानको ठाडो उल्लंघन भएकाले सरकारले जारी गरेका निर्देशिका खारेज गरी सम्पुर्ण जनताको कोरोना भाइरस परिक्षण निःशुल्क गर्न व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ। पैसा तिरेर जनताले कोरोना भाइरसको उपचार गराउन नसक्ने र पैसा नमएकै कारण कोरोनाकै रोगले जनता मरेको खण्डमा त्यसको जिम्मेवारी सरकारले नै लिनुपर्दछ। जनतालाई ढाटेर राख पाइदैन।

पैसा...

निःशुल्क परिक्षण गराइरहेको अवस्थामा आफुलाई जनताको सरकार भन्ने नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओलो सरकारले पिडामा परेका जनतालाई पैसा तिरेर परिक्षण गराऊ भन्नु चाहान्छन्। फेरी तिनै जनतालाई (आरडीटी) को मुल्य करि पर्दछ भन्ने जानकारी कसरी हुँच। निजि अस्पतालहरूले सहज अवस्थाको बेलामा समेत जनतालाई ठिगिरहेको समाचारहरू प्रकाशित प्रसारित भैरहेको बेला संकटमा परेका जनतालाई

“तपाईं हामी बीचको नाता सम्झौदिको सहयोगी NCC उत्सव बचत खाता”

NCC Bank
Nepal Credit & Commerce Bank Ltd.

प्रधान कार्यालय:
बागबाटा, काठमाडौं, नेपाल | पो.ब. नं. १२५५९ | फोन: ०१-४२४ ६९९९
फैक्स: ०१-४२४ ४६९० | SWIFT: NBCONPKA | ईमेल: corporate@nccbank.com.np
वेब: www.nccbank.com.np | दोर: १६६०-०१-४५६७८

अरित्यार...

जग्गा प्रकरण बाहेक अखित्यारले अन्य तुला मुदालाई थाती राखेको छ। ललिता निवास जग्गा प्रकरणलाई भने अपवादका रुपमा अधि बढाउएको छ। सताधारी दलका मानिसहरूलाई उन्मुक्ति दिएर प्रयुक्त विपक्षी दलका नेता र केही कम्चारी केही जग्गा दलका नेता र बोलाउन्नाई आरोपित बनाएर १ सय ७५ जनालाई विशेष अदालतमा मुद्दा दर्ता गरेको अखित्यारलाई अस्तीकार्य भएको छ। सताधारी दलका नेता र केही कम्चारी केही जग्गा दलका नेता र बोलाउन्नाई आरोपित बनाएर अन्य जनालाई विशेष अदालतमा मुद्दा दर्ता गरेको अखित्यारलाई अस्तीकार्य भएको छ।

भण्डे दुई महिना हुन लाग्दा पनि औषधी खरिदमा भएको भ्रष्टाचारका बारेमा अखित्यार मौन रहनुले उल्टो भ्रष्टाचारीहरूको मनोबल बढेको छ। यदि अखित्यार नेतृत्वले जानविनका कामलाई अधि बढाउँदैन भने लकडाउनका बेला कर्मचारीलाई कार्यालयमा बोलाउनुको कुनै अर्थ छैन। औषधी खरिद प्रकरणमा लिखित उच्चरी परेपनि अखित्यारले आफ्नो सम्बेदनिक भूमिका निभाउन सकेको देखिएको छैन। ओमी युपसँग भएको सम्भौता र त्यस युपसँग सम्भौता विपरित दिएको सहुलियत मिलेमतो भएको प्रष्ट भएको छ। उपप्रधान तथा रक्षामन्त्री इश्वर पोखरेल कोरोना भाइरस रोकथाम तथा नियन्त्रण उच्चस्तरीय समन्वय समितिका संयोजक दिएको निर्देशन